

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 14734
Tarih : 06-11-2025

36216

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

İzmir 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan Yusuf Birkan'ın 13 Ekim 2024 tarihli mektubu, cezaevlerinde süregelen hak ihlallerini, keyfi uygulamaları ve cezaevi idarelerinin mahkeme kararlarına rağmen hukuku tanımayan yaklaşımını bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Birkan'ın aktardığına göre; ailesi tarafından kendisine gönderilen fotoğraflar, ağır ceza mahkemesinin "kesin olarak teslim edilmelidir" yönündeki kararına rağmen cezaevi idaresi tarafından yeniden engellenmiştir. Ayrıca, kendisine gelen mektuplar da içeriklerine bakılmaksızın yalnızca "el yazısıyla yazılmadıkları" gerekçesiyle teslim edilmemiştir. Dahası, tutanakların ve idari işlemlere ilişkin belgelerin mahkeme kararlarına rağmen tebliğ edilmediği, konuyu takip etmek isteyen Birkan'ın günlerce sonuç alamadığı belirtilmiştir. Birkan'a göre, bu keyfi uygulamaların özellikle "Barış Süreci" ile ilgili siyasi gelişmeler sonrası belirgin biçimde arttığı, cezaevi personelinin tutumunun sertleştiği ve idarenin çözüm üretmek yerine sorunları derinleştirdiği gözlemlenmektedir. Bu yaklaşım yalnızca idari takdir yetkisinin suistimali değil, aynı zamanda kişilerin haberleşme hakkı, özel hayata saygı hakkı, aile hayatına saygı hakkı, ifade özgürlüğü ve mahkeme kararlarının bağlayıcılığı gibi anayasal güvencelerin ihlalidir.

Başvuruların infaz hâkimliklerince reddedilmesi, AYM'nin de kararları yerinde görmesi, yargının cezaevi uygulamalarındaki hak ihlallerine karşı yurttaşlar lehine koruyucu bir işlev icra etmediğini göstermektedir. Birkan'ın bu nedenle dosyayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşıma hazırlığında olması, ulusal hukuk yollarının etkisizliğini işaret etmektedir. Öte yandan cezaevlerinde yayın yasaklarının sürmesi, örneğin Yeni Yaşam Gazetesi gibi süreli yayınlara erişimin keyfi biçimde engellenmesi, basın ve ifade özgürlüğüne aykırı olmakla birlikte, cezaevlerinde "haber alma hakkının" ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.

8251241

Bu bağlamda;

- 1- Yusuf Birkan'ın aile fotoğraflarının ağır ceza mahkemesi kararıyla "kesin" olarak verilmesi yönünde hüküm bulunmasına rağmen, cezaevi idaresi tarafından neden yeniden engellendiği konusunda Bakanlığınızın bilgisi var mıdır?
- 2- Yeğeni tarafından gönderilen mektubun "el yazısı olmadığı" gerekçesiyle teslim edilmemesi hangi mevzuata dayanmaktadır? Bilgisayar çıktısı mektupların engellenmesi yönünde cezaevlerine genel bir talimat verilmiş midir?
- 3- Cezaevi idaresi tarafından tutanağın bir nüshasının hükümlüye verilmemesi, mahkeme kararlarına rağmen işlem yapılmaması ve tutanakların tebliğ edilmemesi hukuka aykırı değil midir? Bu konuda ilgili cezaevi idaresi hakkında bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 4- Söz konusu mektupta aktarıldığı üzere "Barış Süreci" söylemlerinin yoğunlaştığı dönemlerde cezaevi idarelerinde tutum değişikliği yaşandığı, personelin daha olumsuz davranışlar sergilediği yönündeki iddialar Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır? Bu süreçte cezaevlerindeki uygulamalarda değişiklik olduğu iddiaları doğru mudur?
- 5- Cezaevlerinde tutulan kişilerin süreli yayınlara erişiminin keyfi olarak engellendiği yönündeki iddialar (ör. Yeni Yaşam Gazetesi'nin dağıtımına izin verilmemesi) neden araştırılmamaktadır? Cezaevlerinde yayın yasaklarına ilişkin hukuki dayanaklar nelerdir?
- 6- Cezaevlerinde mahkeme kararlarının bilerek ve isteyerek uygulanmaması, yetkili kamu görevlilerinin sorumluluğu kapsamında değerlendirilecek midir? Bu iddialar hakkında Bakanlığınız bünyesinde bir inceleme ya da soruşturma başlatılmış mıdır?